

Ogólne Warunki Ubezpieczenia
odpowiedzialności cywilnej

SPIS TREŚCI

Postanowienia ogólne	4
Definicje	4
PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA	6
Przedmiot i zakres ubezpieczenia	6
Wyłączenia odpowiedzialności	7
UMOWA UBEZPIECZENIA	9
Zasady ogólne	9
Sposób zawierania umowy ubezpieczenia.....	9
Umowa ubezpieczenia na cudzy rachunek.....	10
Czas trwania odpowiedzialności HDI	10
ROZWIĄZANIE UMOWY UBEZPIECZENIA.....	11
Rozwiązanie umowy ubezpieczenia.....	11
Wypowiedzenie umowy ubezpieczenia.....	11
Odstąpienie od umowy ubezpieczenia	11
SUMA GWARANCYJNA I WARUNKI JEJ ZMIANY.....	12
SPOSÓB USTALANIA I OPŁACANIA/ZWROTU SKŁADKI UBEZPIECZENIOWEJ.....	12
Sposób ustalania składki ubezpieczeniowej	12
Sposób opłacania i zwrotu składki ubezpieczeniowej	13
PRAWA I OBOWIĄZKI STRON UMOWY	13
Prawa i obowiązki ubezpieczającego.....	13
Prawa i obowiązki HDI	15
ODSZKODOWANIA Z UMOWY UBEZPIECZENIA	15
Tryb dochodzenia roszczeń z umowy ubezpieczenia	15
Sposób ustalenia wysokości szkody i odszkodowania	16
Wypłata odszkodowania	16
Roszczenia regresowe (zwrotne).....	17
Postępowanie rzeczoznawców	17
Postanowienia końcowe	18
Załącznik nr 1 do ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej	
KLAUZULE ROZSZERZAJĄCE ZAKRES OCHRONY UBEZPIECZENIOWEJ.....	19
1. Klauzula nr 01 Odpowiedzialność cywilna za produkt	19
2. Klauzula nr 02 Odpowiedzialność cywilna za szkody wyrządzone w związku z wadliwym wykonaniem prac lub usług powstałe po ich przekazaniu odbiorcy	20
3. Klauzula nr 03 Odpowiedzialność cywilna za szkody w mieniu przekazanym ubezpieczającemu w celu wykonania usługi, powstałe w trakcie jej wykonywania.....	21
4. Klauzula nr 04 Odpowiedzialność cywilna pracodawcy	21
5. Klauzula nr 05 Odpowiedzialność cywilna najemcy nieruchomości.....	22
6. Klauzula nr 06 Odpowiedzialność cywilna najemcy mienia ruchomego	22

7. Klauzula nr 07 Odpowiedzialność cywilna za szkody w mieniu przyjętym na przechowanie przez ubezpieczającego (OC przechowawcy).....	23
8. Klauzula nr 08 Odpowiedzialność cywilna za szkody wyrządzone przez podwykonawców.....	23
9. Klauzula nr 09 Odpowiedzialność cywilna za szkody wyrządzone przez maszyny budowlane lub rolnicze oraz pojazdy wolnobieżne nie podlegające obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej	24
10. Klauzula nr 10 Odpowiedzialność cywilna wynajmującego.....	24
11. Klauzula nr 11 Odpowiedzialność cywilna organizatora imprezy.....	25
12. Klauzula nr 12 Odpowiedzialność cywilna za szkody wyrządzone w podziemnych urządzeniach i instalacjach	26
13. Klauzula nr 13 Odpowiedzialność cywilna za szkody wyrządzone w środkach transportu podczas załadunku lub rozładunku.....	27
14. Klauzula nr 14 Odpowiedzialność cywilna wspólnoty mieszkaniowej.....	27
15. Klauzula nr 15 Odpowiedzialność cywilna z tytułu roszczeń pomiędzy podmiotami ubezpieczonymi w ramach jednej umowy ubezpieczenia	28
16. Klauzula nr 16 Odpowiedzialność cywilna zarządcy drogi.....	28
17. Klauzula nr 17 Odpowiedzialność cywilna za szkody w rzeczach gości hotelowych.....	29
18. Klauzula nr 18 Odpowiedzialność cywilna za szkody będące następstwem niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przechowania pojazdów mechanicznych na parkingu strzeżonym	30
19. Klauzula nr 19 Odpowiedzialność cywilna za szkody powstałe w wyniku emisji, wycieku lub innej formy przedostania się do powietrza, wody lub gruntu substancji niebezpiecznych	31
20. Klauzula nr 20 Rozszerzenie zakresu terytorialnego poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z wyłączeniem USA, Kanady, Australii i Nowej Zelandii.....	32

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Ogólne warunki ubezpieczenia (OWU) odpowiedzialności cywilnej mają zastosowanie w umowach ubezpieczenia zawieranych przez HDI Asekuracja Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna, zwane dalej HDI, z przedsiębiorcami i innymi jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej, zwanymi dalej ubezpieczającymi.
2. W porozumieniu z ubezpieczającymi do umowy ubezpieczenia mogą zostać wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od zapisów niniejszych OWU.
3. Postanowienia, o których mowa w ust. 2 wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.
4. W umowie ubezpieczenia zawartej na podstawie niniejszych OWU ma zastosowanie prawo polskie.
5. W sprawach nie uregulowanych w niniejszych OWU mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego, ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz inne, powszechnie obowiązujące przepisy prawa.

Definicje

§ 2

Przez użyte pojęcia ogólne w niniejszych OWU rozumie się:

1. **Franszyza redukcyjna** – ustalona w umowie ubezpieczenia kwota, która obniża wypłatę odszkodowania o określoną sumę lub ustalony procent.
2. **Obrót** – suma wpływów z tytułu sprzedaży produktów lub usług w ramach prowadzonej przez ubezpieczającego działalności.
3. **Osoba trzecia** – każda osoba nie będąca stroną umowy ubezpieczenia, która doznała szkody w związku z prowadzoną przez ubezpieczającego działalnością lub posiadany mieniem.
4. **Podwykonawca** – przedsiębiorca wykonujący usługi bądź inne czynności powierzone przez ubezpieczającego na podstawie umowy innej niż: umowa o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę bądź umowy zlecenia, z tytułu której ubezpieczający opłaca składkę na ubezpieczenie społeczne.
5. **Pracownik** – osoba fizyczna zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę; za pracownika uważa się także osobę wykonującą prace lub usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej, z tytułu której ubezpieczający opłaca składkę na ubezpieczenie społeczne.
6. **Produkt** – rzecz ruchoma, choćby została ona połączona z inną rzeczą; za produkt uważa się także zwierzęta i energię elektryczną.
7. **Przechowanie** – umowa, w której przechowawca zobowiązuje się zachować w stanie nie pogorszonym rzecz ruchomą oddaną mu na przechowanie.

8. **Przedsiębiorca** – osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową oraz wspólnicy spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności.
9. **Substancje niebezpieczne** – stałe, ciekłe, gazowe, termiczne środki drażniące lub zanieczyszczające takie jak: opary, dym, wyziewy, sadze, kwasy, zasady, chemikalia, odpady.
10. **Szkoda osobowa** – szkoda polegająca na spowodowaniu śmierci, uszkodzeniu ciała lub rozstroju zdrowia wraz ze stratami pozostającymi w normalnym związku przyczynowym z wypadkiem.
11. **Szkoda rzeczowa** – szkoda polegająca na uszkodzeniu lub zniszczeniu mienia wraz ze stratami pozostającymi w normalnym związku przyczynowym z wypadkiem.
12. **Szkoda finansowa** – szkoda nie wynikająca ze szkody osobowej i rzeczowej.
13. **Terroryzm** – użycie siły lub groźby użycia siły lub działanie szkodliwe dla życia ludzkiego, dóbr materialnych i niematerialnych lub infrastruktury w celu oddziaływania na rząd lub zastraszenia społeczeństwa lub jego części.
14. **Wartości pieniężne**
 - a) krajowe i zagraniczne znaki pieniężne, akcje, obligacje, czeki, weksle i inne papiery wartościowe zastępujące w obrocie gotówkę, karty płatnicze i kredytowe,
 - b) złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne i perły, a także platyna i inne metale z grupy platynowców.
15. **Wprowadzenie produktu do obrotu** – udostępnienie produktu innym osobom w toku normalnej działalności gospodarczej ubezpieczającego; za moment wprowadzenia produktu do obrotu uważa się faktyczne przekazanie produktu do używania, stosowania lub konsumpcji.
16. **Wypadek ubezpieczeniowy** – zdarzenie polegające na uszkodzeniu ciała, rozstroju zdrowia, śmierci, uszkodzeniu lub zniszczeniu mienia powodujące szkodę, przy czym:
 - a) za datę powstania wypadku przyjmuje się dzień w którym stwierdzono uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia, zniszczenie lub uszkodzenie mienia;
 - b) w razie wątpliwości - za datę powstania wypadku powodującego szkodę osobową przyjmuje się dzień pierwszego kontaktu z lekarzem w związku z objawami, które były podstawą zgłoszenia roszczenia;
 - c) wszystkie szkody wynikające z tej samej przyczyny lub będące następstwem tego samego wypadku, niezależnie od terminu ich faktycznego wystąpienia oraz liczby poszkodowanych - traktuje się jako jeden wypadek ubezpieczeniowy, a za datę jego wystąpienia przyjmuje się datę wystąpienia pierwszej szkody z serii. Ochroną ubezpieczeniową objęte są wszystkie szkody z takiej serii pod warunkiem, że pierwsza szkoda wystąpiła w okresie ubezpieczenia.

PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 3

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna ubezpieczającego za szkody osobowe lub rzeczowe wyrządzone osobom trzecim w związku z prowadzoną i określoną w umowie ubezpieczenia działalnością gospodarczą i/lub posiadanym mieniem.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym (odpowiedzialność deliktowa) jak i niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania (odpowiedzialność kontraktowa), z zastrzeżeniem ograniczeń przewidzianych w niniejszych ogólnych warunkach oraz w umowie ubezpieczenia.
3. Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawarta na podstawie niniejszych OWU obejmuje odpowiedzialność cywilną za wypadki ubezpieczeniowe, które miały miejsce w okresie ubezpieczenia.
4. Zakresem ubezpieczenia objęte są szkody osobowe i rzeczowe wraz ze stratami pozostającymi w normalnym związku przyczynowym z wypadkiem, wyrządzone nieumyślnie, w tym również skutek rażącego niedbalstwa przez ubezpieczającego lub jego pracowników.
5. HDI w granicach sumy gwarancyjnej pokrywa uzasadnione i uzgodnione z HDI koszty procesu sądowego z udziałem ubezpieczającego jako strony pozwanej, przeciwko której toczy się proces o naprawienie szkody objętej ochroną ubezpieczeniową.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 4

1. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje odpowiedzialności cywilnej za szkody:
 - 1) powstałe wskutek winy umyślnej ubezpieczającego lub osób za które ponosi on odpowiedzialność,
 - 2) wyrządzone po spożyciu alkoholu, w stanie nietrzeźwości, pod wpływem narkotyków lub innych środków odurzających,
 - 3) wynikające z przyjęcia przez ubezpieczającego odpowiedzialności w szerszym zakresie aniżeli wynika to z przepisów kodeksu cywilnego i innych obowiązujących przepisów prawa,
 - 4) powstałe wskutek działań wojennych, stanu wojennego, stanu wyjątkowego, wojny domowej, rewolucji, strajków, rozruchów, akcji protestacyjnych, terroryzmu,
 - 5) wynikające z naruszenia praw autorskich, patentów, znaków towarowych lub nazw fabrycznych oraz koncesji i zezwoleń,
 - 6) w wartościach pieniężnych, papierach wartościowych, planach, zbiorach archiwalnych, dokumentach, dziełach sztuki, zbiorach kolekcjonerskich i muzealnych, przedmiotach zabytkowych i unikatowych,
 - 7) powstałe wskutek nałożenia kar pieniężnych, umownych, grzywn sądowych i administracyjnych, podatków, należności publicznoprawnych, w tym również odszkodowań o charakterze karnym oraz odsetek od tych kar i grzywn,
 - 8) powstałe wskutek oddziaływania energii jądrowej, promieni jonizujących, laserowych, maserowych, pola magnetycznego lub elektromagnetycznego oraz skażenia radioaktywnego,

- 9) spowodowane powolnym działaniem temperatury, gazów, pary, wilgoci, pleśni, dymu, sadzy, pyłu, wyciekania, wstrząsów, wibracji, hałasu, zagrzybienia, osiadania i usuwania się gruntów (w tym również budynków/budowli wzniesionych na tych gruntach), wskutek zalania stojącymi lub płynącymi wodami,
 - 10) związane z wytwarzaniem, przerobem, składowaniem, dystrybucją, sprzedażą, transportem lub używaniem materiałów wybuchowych i amunicji,
 - 11) związane z usuwaniem, składowaniem, transportem i przetwarzaniem odpadów,
 - 12) spowodowane ruchem zakładu górniczego,
 - 13) związane z produkcją, posiadaniem, użytkowaniem, konserwacją, obsługą, serwisowaniem, naprawą statków, maszyn i urządzeń latających i pływających, pojazdów szynowych, urządzeń transportu linowego oraz działalnością portów morskich i lotniczych,
 - 14) powstałe przez bezpośrednie lub pośrednie oddziaływanie azbestu, formaldehydu, dioksyn, polichlorowanych bifenyli (PCB),
 - 15) powstałe w komputerach, programach, systemach lub urządzeniach komputerowych i telekomunikacyjnych lub ich częściach oraz oprogramowaniu komputerowym, powodujące zakłócenia lub utratę danych elektronicznych i uniemożliwiające zapamiętywanie, gromadzenie, przetwarzanie, zachowanie i transmisję danych,
 - 16) powstałe w związku z tworzeniem lub wdrażaniem oprogramowania informatycznego,
 - 17) wyrządzone przez wirusy lub innego rodzaju programy zakłócające pracę komputera, jego programów i sieci, w tym korzystanie z Internetu,
 - 18) powstałe przez bezpośrednie i pośrednie oddziaływanie wyrobów tytoniowych na organizm ludzki,
 - 19) związane z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzeniem badań o charakterze medycznym, w tym badań klinicznych,
 - 20) powstałe z przeniesienia chorób zakaźnych lub zakażeń,
 - 21) związane z wykonywaniem określonego zawodu (odpowiedzialność cywilna zawodowa) lub prowadzeniem określonego rodzaju działalności, będące przedmiotem obowiązkowych ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej,
 - 22) wynikające z umowy przewozu lub umowy spedycji,
 - 23) wynikające z wytwarzania i dystrybucji energii elektrycznej,
 - 24) których naprawienie dochodzone jest na podstawie przepisów o gwarancji jakości lub rękojmi oraz roszczeń z tytułu niezgodności towaru z umową,
 - 25) wyrządzone podmiotom powiązanym kapitałowo z ubezpieczającym, w tym spółkom, w których ubezpieczający jest udziałowcem lub akcjonariuszem,
 - 26) powodujące roszczenia pomiędzy osobami pozostającymi w związku gospodarczym, przez które rozumie się sytuacje, gdzie jeden z podmiotów pełni w nich funkcje zarządzające, nadzorcze albo kontrolne,
 - 27) spowodowane w związku z wykonywaniem czynności pośrednictwa finansowego i kredytowego, prowadzenia wszelkiego rodzaju rozliczeń finansowych, projektowania, doradztwa w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania oraz doradztwa inwestycyjnego, prawnego, podatkowego, finansowego,
 - 28) polegające na powstaniu szkody finansowej.
2. Jeżeli zakres ubezpieczenia nie został rozszerzony za opłatą dodatkowej składki poprzez włączenie do umowy ubezpieczenia klauzul wymienionych w załączniku nr 1 do niniejszych OWU, HDI nie ponosi odpowiedzialności również za szkody:
- 1) powstałe w związku z produktem wprowadzonym do obrotu,
 - 2) powstałe po wykonaniu i przekazaniu przedmiotu wykonanej pracy lub usługi do odbiorcy i wyniku z ich wadliwego wykonania,

- 3) wyrządzone w mieniu osób trzecich przekazanym lub udostępnionym ubezpieczającemu w celu wykonania usługi naprawy, przeglądu, obróbki, czyszczenia lub innych podobnych czynności wykonywanych w zakresie prowadzonej przez ubezpieczającego działalności gospodarczej, powstałe w trakcie ich wykonywania,
 - 4) poniesione przez pracowników ubezpieczającego w związku z wykonywaniem pracy,
 - 5) powstałe w nieruchomościach, z których ubezpieczający korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu, użyczenia lub innej umowy nienazwanej o podobnym charakterze,
 - 6) w mieniu ruchomym, z którego ubezpieczający korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu, użyczenia lub innej umowy nienazwanej o podobnym charakterze,
 - 7) w rzeczach przyjętych na przechowanie, kontrolowanych lub chronionych przez ubezpieczającego,
 - 8) wyrządzone przez podwykonawców ubezpieczającego,
 - 9) wyrządzone przez maszyny budowlane lub rolnicze oraz pojazdy wolnobieżne w związku z ruchem tych pojazdów w zakresie nie podlegającym obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej,
 - 10) wyrządzone przez ubezpieczającego w mieniu ruchomym i stałych elementach lokalu będącego własnością najemcy,
 - 11) wyrządzone uczestnikom w związku z organizowaniem imprez sportowych, artystycznych, rozrywkowych, rekreacyjnych, integracyjnych itp. oraz imprez masowych w rozumieniu Ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych,
 - 12) wyrządzone w podziemnych urządzeniach lub instalacjach,
 - 13) polegające na uszkodzeniu środków transportowych i kontenerów w związku z załadunkiem lub rozładunkiem towarów,
 - 14) wyrządzone członkom wspólnoty mieszkaniowej w związku z posiadaniem przez wspólnotę mieniem,
 - 15) wyrządzone pomiędzy podmiotami ubezpieczonymi w ramach tej samej umowy ubezpieczenia,
 - 16) wyrządzone w związku z zarządzaniem drogami publicznymi,
 - 17) wyrządzone w rzeczach gości hotelowych wniesionych przez nich na teren hotelu lub podobnego zakładu,
 - 18) będące następstwem niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przechowania pojazdów na parkingu strzeżonym,
 - 19) powstałe bezpośrednio lub pośrednio w wyniku emisji, wycieku lub innej formy przedostania się do powietrza, wody lub gruntu substancji niebezpiecznych,
 - 20) powstałe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia poprzez włączenie do umowy ubezpieczenia klauzul wymienionych w załączniku nr 1 do niniejszych OWU, powoduje objęcie ochroną ubezpieczeniową szkód wymienionych w ust. 2 wyłącznie w zakresie określonym w tych klauzulach.
 4. Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej nie obejmuje roszczeń o wykonanie lub należyte wykonanie umów, roszczeń o wykonanie zastępcze oraz roszczeń dotyczących zwrotu kosztów poniesionych na poczet lub w celu wykonania umów. Jednakże ochroną ubezpieczeniową objęta jest odpowiedzialność za szkody będące następstwem niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania.
 5. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek zasady określone w niniejszym paragrafie stosuje się odpowiednio do ubezpieczonego.

UMOWA UBEZPIECZENIA

Zasady ogólne

§ 5

1. Na podstawie niniejszych OWU, umowę ubezpieczenia zawiera się na okres jednego roku lub okres krótszy (ubezpieczenie krótkoterminowe).
2. HDI zastrzega sobie prawo do indywidualnej oceny ryzyka przyjmowanego do ubezpieczenia.

Sposób zawierania umowy ubezpieczenia

§ 6

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie pisemnego wniosku złożonego przez ubezpieczającego.
2. Wniosek ubezpieczeniowy powinien zawierać następujące dane:
 - 1) nazwę (imię i nazwisko) oraz adres ubezpieczającego (PESEL lub REGON),
 - 2) nazwę (imię i nazwisko) oraz adres ubezpieczonego (PESEL lub REGON),
 - 3) rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej i/lub posiadanego mienia,
 - 4) miejsce ubezpieczenia (lokalizacje),
 - 5) przedmiot ubezpieczenia,
 - 6) okres ubezpieczenia,
 - 7) zakres ubezpieczenia,
 - 8) datę rozpoczęcia działalności,
 - 9) obrót osiągnięty w okresie ostatnich 12 miesięcy,
 - 10) liczbę zatrudnionych pracowników,
 - 11) wysokość sumy gwarancyjnej/ podlimitu sumy gwarancyjnej,
 - 12) liczbę, wartość i przyczyny szkód zaistniałych w ciągu ostatnich 3 lat.
3. Wniosek o ubezpieczenie wypełnia i podpisuje ubezpieczający lub osoby uprawnione do składania oświadczeń woli w imieniu i na rzecz ubezpieczającego. Wniosek stanowi integralną część umowy ubezpieczenia.
4. HDI potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia - dokumentem ubezpieczenia.
5. Umowę ubezpieczenia uważa się za zawartą z chwilą doręczenia przez HDI ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia.
6. HDI może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania dodatkowych informacji związanych z umową.

Umowa ubezpieczenia na cudzy rachunek

§ 7

1. Umowę ubezpieczenia można zawrzeć także na cudzy rachunek (ubezpieczonego), którego wymienia się we wniosku i w dokumencie ubezpieczenia.
2. Roszczenie o zapłatę składki przysługuje HDI wyłącznie przeciwko ubezpieczającemu.

3. HDI może podnieść również przeciwko ubezpieczonemu zarzuty, które mają wpływ na odpowiedzialność HDI z tytułu umowy ubezpieczenia.
4. Ubezpieczony może żądać od HDI informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz ogólnych warunków ubezpieczenia w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków ubezpieczonego.

Czas trwania odpowiedzialności HDI

§ 8

1. Odpowiedzialność HDI rozpoczyna się od dnia następnego po zawarciu umowy, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty, w kwocie podanej w umowie ubezpieczenia, chyba że w umowie określono inny termin rozpoczęcia odpowiedzialności.
2. Jeżeli HDI ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, HDI może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki/pierwszej raty składki za okres, przez który ponosiło odpowiedzialność. W braku wypowiedzenia umowy przez HDI wygasa ona z końcem okresu, za który przypadła nie zapłacona składka lub jej pierwsza rata i w takim przypadku HDI przysługuje roszczenie o zapłatę zaległej składki lub jej pierwszej raty.
3. Jeżeli ubezpieczający opłacił składkę lub jej pierwszą ratę po terminie określonym w umowie ubezpieczenia, a HDI nie wypowiedziało umowy ze skutkiem natychmiastowym, umowa ubezpieczenia nie wygasa, a wpłaconą zaległą składkę lub jej pierwszą ratę należy przyjąć i zaewidencjonować.
4. W przypadku opłacania składki w ratach, jeżeli ubezpieczający nie opłaci kolejnej raty składki w terminie określonym w dokumencie ubezpieczenia, HDI może wezwać ubezpieczającego do zapłaty wymagalnej raty składki z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności HDI z upływem wyznaczonego terminu płatności.
W braku wezwania ze strony HDI umowa ubezpieczenia nie wygasa, a HDI przysługuje roszczenie o zapłatę zaległej raty składki.

ROZWIĄZANIE UMOWY UBEZPIECZENIA

Rozwiązanie umowy ubezpieczenia

§ 9

1. Umowa ubezpieczenia rozwiązuje się:
 - 1) z upływem ostatniego dnia okresu ubezpieczenia, zgodnie z § 5 ust. 1,
 - 2) z dniem wypowiedzenia przez HDI umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym lub z upływem okresu, za który przypadła nie zapłacona składka lub jej pierwsza rata, zgodnie z § 8 ust. 2,
 - 3) z upływem 7 dni od daty otrzymania wezwania do zapłaty zaległej, kolejnej raty składki, w przypadku braku jej wpłaty, zgodnie z § 8 ust. 4,
 - 4) z dniem wypłaty odszkodowania wyczerpującego sumę gwarancyjną,
 - 5) z dniem zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej.

2. Zapłacenie składki/raty składki po rozwiązaniu umowy ubezpieczenia nie skutkuje wznowieniem tej umowy, ani też zawarciem nowej umowy na dotychczasowych warunkach.
3. W przypadku rozwiązania, wypowiedzenia lub odstąpienia od umowy ubezpieczenia HDI przysługuje składka za czas trwania odpowiedzialności.

Wypowiedzenie umowy ubezpieczenia

§ 10

1. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na czas określony, HDI może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym, w przypadku gdy ponosiło odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie.
2. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.
3. Jeżeli umowa zawarta jest na czas określony, HDI może ją wypowiedzieć z ważnych powodów, takich jak:
 - 1) próby wyludzenia lub wyludzenia odszkodowania przez ubezpieczającego,
 - 2) stwierdzenia, iż kolejna szkoda wyrządzona została z winy umyślnej ubezpieczającego.
4. Wypowiedzenie umowy następuje w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

Odstąpienie od umowy ubezpieczenia

§ 11

Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż sześć miesięcy ubezpieczający, ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 7 dni, od dnia zawarcia umowy. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zaplacenienia składki za okres, w jakim HDI udzielało ochrony ubezpieczeniowej.

Suma gwarancyjna i warunki jej zmiany

§ 12

1. Górną granicę odpowiedzialności HDI stanowi suma gwarancyjna określona w umowie ubezpieczenia.
2. Sumę gwarancyjną ustala się na jeden i wszystkie wypadki powstałe w okresie ubezpieczenia.
3. Suma gwarancyjna ulega zmniejszeniu o wartość każdego wypłaconego odszkodowania.
4. W porozumieniu z ubezpieczającym, w ramach sumy gwarancyjnej ustalonej w umowie ubezpieczenia, mogą zostać określone podlimity kwotowe (na jeden i wszystkie wypadki) określające odpowiedzialność HDI za szkody z tytułu określonych ryzyk (podlimit sumy gwarancyjnej).

5. Wyplata odszkodowania z podlimitu sumy gwarancyjnej ustalonego dla określonych ryzyk powoduje zmniejszenie tego podlimitu o wyplaconą kwotę odszkodowania, a także zmniejsza sumę gwarancyjną ustaloną w umowie ubezpieczenia.
6. Suma gwarancyjna/podlimit sumy gwarancyjnej mogą zostać podwyższone po opłaceniu dodatkowej składki, w przypadku zmniejszenia sumy gwarancyjnej/ podlimitu sumy gwarancyjnej w następstwie wypłaty odszkodowania.
7. Podwyższona suma gwarancyjna/ podlimit sumy gwarancyjnej stanowi górną granicę odpowiedzialności HDI od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki.

SPOSÓB USTALANIA I OPŁACANIA/ZWROTU SKŁADKI UBEZPIECZENIOWEJ

Sposób ustalania składki ubezpieczeniowej

§ 13

1. Składkę za ubezpieczenie ustala się według taryfy aktualnej w dniu zawierania umowy ubezpieczenia.
2. Składka ustalana jest po dokonaniu oceny ryzyka ubezpieczeniowego i uzależniona jest od:
 - 1) okresu ubezpieczenia,
 - 2) sumy gwarancyjnej/ podlimitu sumy gwarancyjnej,
 - 3) zakresu ubezpieczenia,
 - 4) rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej i/lub posiadanego mienia,
 - 5) osiągniętych obrotów z tytułu prowadzonej działalności,
 - 6) przebiegu szkodowości.
3. Składkę za ubezpieczenie oblicza się za czas trwania odpowiedzialności HDI, jako iloczyn sumy gwarancyjnej i stawki taryfowej z uwzględnieniem systemu zniżek i zwyżek składki.
4. Przy zmianie warunków umowy w trakcie jej trwania, powodującej konieczność opłacenia dodatkowej składki lub zwrotu składki, składkę tę przelicza się według taryfy składek zgodnej z datą zawartej umowy ubezpieczenia.
5. Dodatkowa składka, o której mowa w ust. 4 płatna jest jednorazowo.

Sposób opłacania i zwrotu składki ubezpieczeniowej

§ 14

1. Opłata składki lub jej pierwszej raty następuje przy zawieraniu umowy ubezpieczenia, chyba że w dokumencie ubezpieczenia określono inny sposób bądź termin opłacenia składki lub jej pierwszej raty.
2. Jeżeli umowa ubezpieczenia doszła do skutku przed doręczeniem dokumentu ubezpieczenia, opłaty składki lub jej pierwszej raty należy dokonać w ciągu 14 dni od jego doręczenia.

3. HDI może wyrazić zgodę na opłatę składki rocznej w ratach, przy czym terminy opłat kolejnych rat składki HDI określa w dokumencie ubezpieczenia, a nieopłacenie kolejnej raty składki we wskazanym terminie może powodować ustanie odpowiedzialności HDI zgodnie z § 8 ust. 4.
4. Jeżeli zapłata składki lub raty składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego lub przekazu pocztowego, za datę zapłaty uważa się datę wpływu środków pieniężnych na rachunek bankowy HDI.
5. W przypadku rozwiązania, wypowiedzenia lub odstąpienia od umowy ubezpieczenia ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki, za niewykorzystany okres ochrony ubezpieczeniowej, z zastrzeżeniem ust. 6 i 7.
6. Zwrot składki nie przysługuje w przypadku, gdy HDI wypłaciło odszkodowanie równe sumie gwarancyjnej. Zwrot składki nie przysługuje również w sytuacji, gdy w trakcie trwania umowy ubezpieczenia zostały wypłacone odszkodowania za szkody częściowe, które łącznie wyczerpały sumę gwarancyjną.
7. Jeżeli w okresie ubezpieczenia wystąpiły szkody, za które HDI wypłaciło odszkodowanie, zwrot składki przysługuje za niewykorzystany okres ochrony ubezpieczeniowej w wysokości pomniejszonej o procentowy udział wypłaconych odszkodowań w sumie gwarancyjnej.

PRAWA I OBOWIĄZKI STRON UMOWY

Prawa i obowiązki ubezpieczającego

§ 15

1. Ubezpieczający, ubezpieczony lub uprawniony z umowy ubezpieczenia lub osoba występująca z roszczeniem ma prawo uzyskać od HDI informacje i dokumenty gromadzone w celu ustalenia odpowiedzialności HDI lub wysokości odszkodowania.
2. Osoby, o których mowa w ust. 1 mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez HDI udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzania ich zgodności z oryginałem.
3. Ubezpieczający przed zawarciem umowy obowiązany jest podać do wiadomości HDI wszystkie znane sobie okoliczności, o które HDI pytało w formularzu oferty (wniosku) albo w innych pismach.
4. Jeżeli ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek, o którym mowa w ust. 3 ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane.
5. Ubezpieczający w trakcie trwania umowy ubezpieczenia obowiązany jest:
 - 1) zawiadomić HDI na piśmie o wszelkich zmianach okoliczności, o których mowa w ust. 3,
 - 2) w przypadku uzyskania informacji o powstaniu zdarzenia, które może spowodować szkodę, użyć dostępnych mu środków w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów.

6. W razie powstania szkody ubezpieczający obowiązany jest:
 - 1) użyć dostępnych mu środków w celu zapobieżenia zwiększenia jej rozmiaru i powstaniu dalszych szkód,
 - 2) zapewnić pomoc lekarską poszkodowanym, jak również w miarę możliwości zabezpieczyć mienie osób poszkodowanych,
 - 3) niezwłocznie, powiadomić Policję o wypadku z ofiarami w ludziach i/lub powstałym w okolicznościach nasuwających przypuszczenie, że zostało popełnione przestępstwo,
 - 4) powiadomić HDI o szkodzie - w sposób, o którym mowa w § 17 ust. 1 – 3 podając rodzaj i rozmiar szkody,
 - 5) udzielić pełnomocnictw i upoważnień niezbędnych do podjęcia działań zmierzających do wyjaśnienia sprawy oraz obrony przed roszczeniami osób trzecich,
 - 6) zabezpieczyć prawa HDI do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
7. HDI nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które zgodnie z ust. 3, ust. 4 i ust. 5 pkt 1 nie zostały podane do wiadomości HDI.
8. Jeżeli ubezpieczający nie poda do wiadomości HDI okoliczności, o których mowa w ust. 7 wskutek winy umyślnej, przyjmuje się że wypadek objęty umową ubezpieczenia i jego następstwa są skutkiem pominiętych okoliczności.
9. Jeżeli ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 5 pkt 2 i ust. 6 pkt 1 HDI wolne jest od odpowiedzialności za szkodę powstałe z tego powodu.
10. Jeżeli w związku ze szkodą zostało wszczęte postępowanie sądowe albo jeśli poszkodowany wystąpi z roszczeniem o odszkodowanie na drogę sądową, ubezpieczający obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o tym HDI.
11. Ubezpieczający winien uzyskać pisemną zgodę HDI na uznanie lub zaspokojenie roszczeń poszkodowanego.
12. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek zapisy ust. 3 – 11 stosuje się również do ubezpieczonego, chyba że ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
13. Ubezpieczający lub uprawniony z umowy ubezpieczenia może wnieść w formie pisemnej skargę lub zażalenie, dotyczące działalności HDI związanej z wykonywaniem umowy ubezpieczenia do jednostki nadrzędnej nad jednostką, której skarga dotyczy lub do Rzecznika Ubezpieczonych.

Prawa i obowiązki HDI
§ 16

1. HDI może zbierać, odpowiednio w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub wykonania umowy ubezpieczenia, zawarte w umowach ubezpieczenia lub oświadczeniach ubezpieczających składanych przed zawarciem umowy ubezpieczenia, dane ubezpieczonych lub uprawnionych z umowy ubezpieczenia.

2. Przed zawarciem umowy ubezpieczenia HDI ma obowiązek doręczyć ubezpieczającemu tekst OWU i fakt ten winien być potwierdzony przez ubezpieczającego w dokumencie ubezpieczenia.
3. HDI ma obowiązek na żądanie ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia lub poszkodowanego udostępnić posiadane przez siebie informacje związane z wypadkiem lub zdarzeniem będącym podstawą ustalenia jego odpowiedzialności oraz ustalenia okoliczności wypadków i zdarzeń losowych, jak również wysokości odszkodowania.
4. HDI ma obowiązek poinformować ubezpieczającego o możliwości dochodzenia roszczenia na drodze sądowej.
5. HDI przysługuje prawo monitorowania ryzyka dla celów ubezpieczeniowych.

ODSZKODOWANIA Z UMOWY UBEZPIECZENIA

Tryb dochodzenia roszczeń z umowy ubezpieczenia

§ 17

1. W przypadku wystąpienia szkody objętej zakresem ubezpieczenia, ubezpieczający zobowiązany jest zgłosić ten fakt do Oddziału, w którym zawarł umowę ubezpieczenia lub do najbliższego Oddziału HDI.
2. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek do zgłoszenia szkody obowiązany jest zarówno ubezpieczający, jak i ubezpieczony, chyba że ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
3. Zgłoszenie szkody, o którym mowa w ust. 1 winno nastąpić niezwłocznie nie później niż w ciągu 14 dni roboczych od zajścia wypadku lub uzyskania o nim informacji, przy czym przy obliczaniu terminu powiadomienia o szkodzie nie uwzględnia się dnia, w którym nastąpił wypadek.
4. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków określonych w ust. 3, HDI może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
5. Po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, HDI informuje o tym ubezpieczającego lub ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz podejmuje postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także informuje osobę występującą z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności HDI lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania.

Sposób ustalenia wysokości szkody i odszkodowania
§ 18

1. HDI ustala odszkodowanie w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie większej jednak niż suma gwarancyjna określona w umowie ubezpieczenia i podlimit sumy gwarancyjnej określony w ramach tej sumy.
2. HDI w granicach sumy gwarancyjnej zwraca koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w § 15 ust. 5 pkt 2 i ust. 6 pkt 1, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.
3. Kwotę należnego odszkodowania za szkody rzeczowe pomniejsza się o franszyzę redukcyjną, której wysokość określono w umowie ubezpieczenia.

Wypłata odszkodowania
§ 19

1. HDI wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia uprawnionego z umowy ubezpieczenia w wyniku ustaleń dokonanych w postępowaniu, o którym mowa w § 17 ust. 5, zawartej z nim ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.
2. Odszkodowanie wypłaca się poszkodowanemu lub osobie uprawnionej do odbioru odszkodowania.
3. HDI wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.
4. Gdyby wyjaśnienie w terminie określonym w ust. 3, okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności HDI albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania HDI powinno wypłacić w terminie przewidzianym w ust. 3.
5. Jeżeli w terminach określonych w umowie lub ustawie HDI nie wypłaci odszkodowania, zawiadomienia pisemnie osobę zgłaszającą roszczenie o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub części, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania.
6. Jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości, niż określona w zgłoszonym roszczeniu, HDI informuje o tym pisemnie osobę występującą z roszczeniem, wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania. Informacja ta powinna zawierać pouczenie o możliwości dochodzenia roszczenia na drodze sądowej.
7. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony lub poszkodowany nie zgadza się z ustaleniami HDI, co do odmowy wypłaty odszkodowania albo co do jego wysokości, może w terminie 30 dni od daty zawiadomienia złożyć w formie pisemnej odwołanie co do odmowy wypłaty odszkodowania albo co do jego wysokości.
8. Odwołanie, o którym mowa w ust. 7 składa się do jednostki nadrzędnej nad jednostką, która wydała decyzję.

9. Odwołanie, o którym mowa w ust. 7 powinno być rozpatrzone w terminie 30 dni od daty jego złożenia z zastrzeżeniem ust. 10.
10. W przypadku, gdy ze względu na skomplikowany stan faktyczny sprawy bądź konieczność przeprowadzenia dodatkowych ekspertyz i czynności wyjaśniających, rozpatrzenie odwołania w terminie wskazanym w ust. 9 nie będzie możliwe, składający odwołanie zostanie powiadomiony na piśmie o powodach i przewidywanym terminie rozpatrzenia odwołania a jego ostateczne rozpatrzenie nie może nastąpić później, niż w terminie 14 dni od daty zakończenia czynności uzasadniających zmianę terminu rozpatrzenia odwołania.
11. Ubezpieczający, ubezpieczony lub uprawniony z umowy ubezpieczenia może wytoczyć powództwo o roszczenia wynikające z umów ubezpieczenia - według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla jego miejsca zamieszkania lub siedziby.

Roszczenia regresowe (zwrotne)

§ 20

1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, z dniem wypłaty odszkodowania przez HDI roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej, odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na HDI do wysokości zapłaconego odszkodowania.
2. Jeżeli HDI wypłaciło tylko część odszkodowania, ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem HDI.
3. Nie przechodzą na HDI roszczenia ubezpieczającego przeciwko pracownikom oraz osobom, z którymi ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
4. Zapisy ust. 1 – 3 stosuje się odpowiednio w razie zawarcia umowy na cudzy rachunek.

Postępowanie rzeczoznawców

§ 21

1. Każda ze stron umowy może uzgodnić w procesie likwidacji szkody, aby okoliczności powstania szkody, jej rozmiary lub wysokość zostały ustalone przez rzeczoznawców.
2. W razie rozbieżności w opiniach rzeczoznawców strony w drodze porozumienia mogą powołać dodatkowego rzeczoznawcę, który na podstawie przedłożonych do wglądu ekspertyz i oceny stanu faktycznego – wydaje dodatkową opinię.
3. Każda ze stron ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołała. Koszty trzeciego rzeczoznawcy ponoszą obie strony po połowie.
4. Postępowanie rzeczoznawców nie zwalnia zarówno ubezpieczającego jak i HDI z dopełnienia obowiązków, o których mowa w § 15 i §16.

Postanowienia końcowe

§ 22

1. Zawiadomienia i oświadczenia, które w związku z umową ubezpieczenia są składane

przez strony tej umowy, powinny być sporządzane na piśmie i doręczane za potwierdzeniem odbioru lub przesyłane listem poleconym.

2. Jeżeli ubezpieczający zmienił adres bądź siedzibę i nie zawiadomił o tym HDI, zawiadomienia lub oświadczenia, skierowane przez HDI listem poleconym, na ostatni adres bądź siedzibę ubezpieczającego, wywierają skutki prawne, w chwili, w której doszłyby do niego, gdyby nie zmienił adresu bądź siedziby.
3. Ogólne warunki ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zostały zatwierdzone Uchwałą Zarządu HDI Asekuracja Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Nr 79/2008 dnia 8 lipca 2008r.
4. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 1 sierpnia 2008 r.

Członek Zarządu

Witold Bej-Bełkowski

Prezes Zarządu

Stanisław Godlewski

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

**Załącznik nr 1
do ogólnych warunków ubezpieczenia
odpowiedzialności cywilnej**

**KLAUZULE ROZSZERZAJĄCE
ZAKRES OCHRONY UBEZPIECZENIOWEJ**

1. Klauzula 01 – Odpowiedzialność cywilna za produkt

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, w szczególności wyłączeń określonych w § 4 owu, strony uzgodniły, że rozszerza się zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody osobowe i rzeczowe wyrządzone osobom trzecim w związku z wprowadzeniem do obrotu produktu.
2. HDI obejmuje ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody spowodowane przez wypadki powstałe w okresie ubezpieczenia.
3. HDI ponosi odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez produkt wprowadzony do obrotu w okresie ubezpieczenia, a w przypadku, gdy umowa ubezpieczenia jest kontynuowana w HDI z zakresem obejmującym niniejszą klauzulę, również za wypadki spowodowane przez produkty wprowadzone do obrotu w okresach poprzednich umów ubezpieczenia zawartych w HDI.
4. HDI nie odpowiada za szkody:
 - 1) w samym produkcie wprowadzonym do obrotu w związku z jego uszkodzeniem, zniszczeniem,
 - 2) w przedmiocie wykonywanej pracy lub usługi,
 - 3) wyrządzone przez produkt, który przed wprowadzeniem do obrotu nie został w sposób należyty sprawdzony lub zostały zatajone informacje o jego wadliwości,
 - 4) spowodowane przez produkt niepełnowartościowy wprowadzony do obrotu z informacją o wadzie, w zakresie szkód wyrządzonych tą wadą,
 - 5) wyrządzone przez produkt nie posiadający ważnego atestu, certyfikatu, aprobaty technicznej, zezwolenia dopuszczającego do obrotu, o ile były wymagane przepisami prawa,
 - 6) powstałe wskutek użycia produktu, dla którego ustalony okres użytkowania lub przydatności minął,
 - 7) wyrządzone przez produkty zawierające gazy i lotne produkty naftowe,
 - 8) wynikające z niewłaściwej eksploatacji lub konserwacji produktu oraz związane z użytkowaniem produktu niezgodnie z jego przeznaczeniem,
 - 9) wynikające z wprowadzającej w błąd reklamy, ogłoszenia, braku właściwych etykiet i opakowań zawierających ostrzeżenia i instrukcje użytkowania i obsługi,
 - 10) powstałe w wyniku uszkodzenia kodu genetycznego oraz wyrządzone przez produkty zmodyfikowane genetycznie lub składające się z takich produktów,
 - 11) powstałe wskutek stosowania i wykorzystywania materiałów pochodzących z ciała ludzkiego oraz zawierających krew, osocze lub substancje krwiopochodne,
 - 12) wyrządzone przez nieprzetworzone produkty rolne, leśnie, hodowlane i zwierzyńę łowną,
 - 13) wyrządzone przez produkty lecznicze oraz wyroby medyczne, hormonalne środki antykoncepcyjne, silikon i botoks oraz inne środki wykorzystywane do zabiegów chirurgii plastycznej,

- 14) wyrządzone przez produkt przeznaczony do zamontowania w jakichkolwiek urządzeniach latających, pływających, samochodach i motocyklach oraz w pojazdach szynowych i wolnobieżnych,
 - 15) wynikłe z wadliwości produktu finalnego powstającego dopiero przez połączenie, zmieszanie, obróbkę lub wytworzone przy użyciu wadliwych maszyn i urządzeń ubezpieczającego; niniejsze wyłączenie nie dotyczy szkód osobowych i rzeczowych wyrządzonych przez wadliwy produkt finalny,
 - 16) powstałe w związku usunięciem, demontażem lub odsłonięciem wadliwego produktu oraz montażem, umocowaniem lub położeniem produktu bez wad.
5. Na wniosek ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ochroną ubezpieczeniową mogą zostać objęte ryzyka, o których mowa w ust. 4 pkt. 15-16, na podstawie odrębnych klauzul.
 6. HDI nie pokrywa kosztów wycofania produktu z rynku i zastąpienia go produktem wolnym od wad.
 7. Odpowiedzialność HDI za szkody, o których mowa w ust. 1, ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia.
 8. Franszyza redukcyjna w szkodach rzeczowych wynosi 400 zł, chyba że w umowie ubezpieczenia ustalono inaczej.

2. Klauzula 02 – Odpowiedzialność cywilna za szkody wyrządzone w związku z wadliwym wykonaniem prac lub usług powstałe po ich przekazaniu odbiorcy

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, w szczególności wyłączeń określonych w § 4 owu, strony uzgodniły, że rozszerza się zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody osobowe i rzeczowe, które powstały po wykonaniu i przekazaniu przedmiotu wykonanej pracy lub usługi do odbiorcy, wynikłe z wadliwego ich wykonania przez ubezpieczającego.
2. HDI ponosi odpowiedzialność za szkody wyrządzone zarówno odbiorcy prac lub usług, jak również innym poszkodowanym.
3. HDI obejmuje ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody spowodowane przez wypadki powstałe w okresie ubezpieczenia.
4. HDI ponosi odpowiedzialność za wypadki wynikające z wadliwego wykonania prac lub usług przekazanych odbiorcy w okresie ubezpieczenia, a w przypadku, gdy umowa ubezpieczenia jest kontynuowana w HDI z zakresem obejmującym niniejszą klauzulę, również za wypadki wynikające z wadliwego wykonania prac lub usług przekazanych odbiorcy w okresach poprzednich umów ubezpieczenia zawartych w HDI.
5. Odpowiedzialność HDI za szkody, o których mowa w ust. 1, ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia.
6. Franszyza redukcyjna w szkodach rzeczowych wynosi 400 zł, chyba że w umowie ubezpieczenia ustalono inaczej.

3. Klauzula 03 – Odpowiedzialność cywilna za szkody w mieniu przekazanym ubezpieczającemu w celu wykonania usługi, powstałe w trakcie jej wykonywania

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, w szczególności wyłączeń określonych w § 4 owu, strony uzgodniły, że rozszerza się zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody rzeczowe wyrządzone w mieniu osób trzecich, przekazanym lub udostępnionym ubezpieczającemu w celu wykonania usługi naprawy, przeglądu, obróbki, czyszczenia lub innych podobnych czynności wykonywanych w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej objętej ochroną ubezpieczeniową, powstałe w trakcie ich wykonywania, polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu tego mienia.
2. HDI nie odpowiada za szkody:
 - 1) spowodowane utratą mienia nie wynikającą z jego zniszczenia lub uszkodzenia,
 - 2) wyrządzone podczas holowania i/lub przeprowadzanych jazd próbnych.
3. Odpowiedzialność HDI za szkody, o których mowa w ust. 1, ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia.
4. Franszyza redukcyjna w szkodach rzeczowych wynosi 400 zł, chyba że w umowie ubezpieczenia ustalono inaczej.

4. Klauzula 04 – Odpowiedzialność cywilna pracodawcy

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, w szczególności wyłączeń określonych w § 4 owu, strony uzgodniły, że rozszerza się zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody osobowe wyrządzone pracownikom ubezpieczającego wskutek wypadku przy pracy w rozumieniu Ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.
2. HDI nie odpowiada za szkody wynikłe z chorób zawodowych pracowników ubezpieczającego.
3. W odniesieniu do szkód osobowych objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli HDI wypłaca odszkodowanie zaliczając na jego poczet kwotę świadczenia przysługującego pracownikowi z tytułu wypadku przy pracy na podstawie ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.
4. Odpowiedzialność HDI za szkody, o których mowa w ust. 1 ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia.

5. Klauzula 05 – Odpowiedzialność cywilna najemcy nieruchomości

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, w szczególności wyłączeń określonych w § 4 owu, strony uzgodniły, że rozszerza się zakres udzielanej

ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody rzeczowe w nieruchomościach, z których ubezpieczający korzysta na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu, użyczenia lub innej umowy nienazwanej o podobnym charakterze, polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu nieruchomości lub ich części.

2. HDI nie odpowiada za szkody:
 - 1) spowodowane normalnym zużyciem mienia w trakcie jego używania,
 - 2) wynikające z podnajmowania lokalu lub budynku w całości lub części,
 - 3) wynikające ze zmian w użytkowanych pomieszczeniach poczynionych wbrew umowie albo ich przeznaczeniu,
 - 4) powstałe w nieruchomościach wykorzystywanych przez ubezpieczającego w innych celach niż zostały podane w umowie,
 - 5) powstałe w następstwie prac budowlano-montażowych lub remontowych,
 - 6) w gruntach.
3. Franszyza redukcyjna w szkodach rzeczowych wynosi 400 zł, chyba że w umowie ubezpieczenia ustalono inaczej.
4. Odpowiedzialność HDI za szkody, o których mowa w ust. 1, ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia.

6. Klauzula 06 – Odpowiedzialność cywilna najemcy mienia ruchomego

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, w szczególności wyłączeń określonych w § 4 owu, strony uzgodniły, że rozszerza się zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody rzeczowe polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu mienia ruchomego, z którego ubezpieczający korzysta na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu, użyczenia lub innej umowy nienazwanej o podobnym charakterze.
2. HDI nie odpowiada za szkody:
 - 1) spowodowane normalnym zużyciem mienia w trakcie jego używania lub nadmiernym jego obciążeniem oraz niezgodnie z jego przeznaczeniem,
 - 2) spowodowane utratą mienia nie wynikającą z jego zniszczenia lub uszkodzenia,
 - 3) w pojazdach mechanicznych, ich wyposażeniu oraz w rzeczach w nich pozostawionych,
 - 4) w wyrobach ze szkła i ceramiki,
 - 5) w sprzęcie elektronicznym lub komputerowym.
3. Odpowiedzialność HDI za szkody, o których mowa w ust. 1, ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia.
4. Franszyza redukcyjna w szkodach rzeczowych wynosi 400 zł, chyba że w umowie ubezpieczenia ustalono inaczej.

7. Klauzula 07 – Odpowiedzialność cywilna za szkody w mieniu przyjętym na przechowanie przez ubezpieczającego (OC przechowawcy)

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, w szczególności wy-

łączeń określonych w § 4 owu, strony uzgodniły, że rozszerza się zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody w rzeczach ruchomych przyjętych na przechowanie przez ubezpieczającego, polegające na ich uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie.

2. HDI nie odpowiada za szkody:
 - 1) w pojazdach mechanicznych, ich wyposażeniu albo rzeczach w nich pozostawionych,
 - 2) wynikające z wad lub naturalnej właściwości rzeczy,
 - 3) wyrządzone w następstwie wydania rzeczy oddanej na przechowanie osobie nieuprawnionej do jej odbioru,
 - 4) polegające na utracie mienia w następstwie innej przyczyny niż kradzież z włamaniem i rozbój.
3. W przypadku kradzieży z włamaniem i rabunku rzeczy przyjętych na przechowanie ubezpieczający jest zobowiązany niezwłocznie, nie później niż w ciągu 48 godzin powiadomić Policję oraz HDI o zdarzeniu.
4. Odpowiedzialność HDI za szkody, o których mowa w ust. 1, ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia.
5. Franszyza redukcyjna w szkodach rzeczowych wynosi 400 zł, chyba że w umowie ubezpieczenia ustalono inaczej.

8. Klauzula 08 – Odpowiedzialność cywilna za szkody wyrządzone przez podwykonawców

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, w szczególności wyłączeń określonych w § 4 owu, strony uzgodniły, że rozszerza się zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody osobowe lub rzeczowe wyrządzone osobom trzecim przez podwykonawców, którym ubezpieczający zlecił wykonanie pracy, usługi lub innych czynności.
2. Ochrona ubezpieczeniowa, o której mowa w ust.1 obejmuje wyłącznie odpowiedzialność cywilną podwykonawców, z którymi ubezpieczający zawarł pisemne umowy.
3. HDI nie odpowiada za szkody:
 - 1) powstałe w następstwie wykroczenia poza zakres objętych umową prac, usług lub innych czynności,
 - 2) wyrządzone przez osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa nie posiadały odpowiednich uprawnień do wykonywania zleconych prac, usług lub innych czynności,
 - 3) powodujące roszczenia pomiędzy ubezpieczającym a podwykonawcami, chyba że rozszerzono zakres ubezpieczenia o klauzulę nr 15 z zaznaczeniem, że zakres ochrony obejmuje podwykonawców.
4. Z dniem wypłaty odszkodowania na HDI przechodzi prawo dochodzenia roszczeń regresowych od podwykonawcy odpowiedzialnego za powstanie szkody do wysokości

wypłaconego odszkodowania, chyba że w umowie ubezpieczenia ustalono inaczej.

5. Odpowiedzialność HDI za szkody, o których mowa w ust. 1, ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia.
6. Franszyza redukcyjna w szkodach rzeczowych wynosi 400 zł, chyba że w umowie ubezpieczenia ustalono inaczej.

9. Klauzula 09 – Odpowiedzialność cywilna za szkody wyrządzone przez maszyny budowlane lub rolnicze oraz pojazdy wolnobieżne nie podlegające obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, w szczególności wyłączeń określonych w § 4 owu, strony uzgodniły, że rozszerza się zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody osobowe i rzeczowe wyrządzone przez maszyny budowlane lub rolnicze oraz pojazdy wolnobieżne nie podlegające obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej.
2. HDI nie odpowiada za szkody wyrządzone przez osoby nie posiadające wymaganych prawem odpowiednich uprawnień do kierowania pojazdami danej kategorii.
3. Odpowiedzialność HDI za szkody, o których mowa w ust. 1, ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia.
4. Franszyza redukcyjna w szkodach rzeczowych wynosi 400 zł, chyba że w umowie ubezpieczenia ustalono inaczej.

10. Klauzula 10 – Odpowiedzialność cywilna wynajmującego

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, w szczególności wyłączeń określonych w § 4 owu, strony uzgodniły, że rozszerza się zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego (wynajmującego) za szkody rzeczowe polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu mienia ruchomego i stałych elementów lokalu będących własnością najemcy.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje wyłącznie odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody wyrządzone najemcy, z którym ubezpieczający zawarł pisemną umowę najmu, dzierżawy, leasingu, użyczenia lub innej umowy nienazwanej o podobnym charakterze.
3. HDI nie odpowiada za szkody:
 - 1) spowodowane normalnym zużyciem mienia w trakcie jego używania lub nadmiernym jego obciążeniem,
 - 2) spowodowane utratą mienia nie wynikającą z jego zniszczenia lub uszkodzenia,
 - 3) w wyrobach ze szkła i ceramiki,
 - 4) w pojazdach mechanicznych, ich wyposażeniu oraz w rzeczach w nich pozostawionych,
 - 5) w sprzęcie elektronicznym lub komputerowym.

4. W ramach niniejszej klauzuli HDI nie pokrywa kosztów usunięcia awarii.
5. Odpowiedzialność HDI za szkody, o których mowa w ust. 1, ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia.
6. Franszyza redukcyjna w szkodach rzeczowych wynosi 400 zł, chyba że w umowie ubezpieczenia ustalono inaczej.

11. Klauzula 11 – Odpowiedzialność cywilna organizatora imprezy

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, w szczególności wyłączeń określonych w § 4 owu, strony uzgodniły, że rozszerza się zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody osobowe i rzeczowe wyrządzone uczestnikom imprezy w miejscu i w czasie jej trwania.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje odpowiedzialności cywilnej organizatora imprezy masowej podlegającej obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej.
3. Przez **uczestnika imprezy** rozumie się osobę fizyczną obecną na imprezie w trakcie jej trwania zgodnie z regulaminem imprezy w charakterze widza.
4. Ubezpieczeniem nie jest objęta odpowiedzialność cywilna ubezpieczającego za szkody powstałe w czasie przeprowadzania imprez z udziałem pojazdów mechanicznych, motocykli i innych napędzanych silnikiem pojazdów oraz samolotów, lotni, motolotni, balonów, chyba że umówiono się inaczej.
5. HDI nie odpowiada za szkody:
 - 1) powstałe w wyniku odwołania bądź zmiany terminu imprezy bez względu na przyczynę,
 - 2) poniesione przez Policję, Żandarmerię Wojskową, straż gminną (miejską), Państwową Straż Pożarną i inne jednostki ochrony przeciwpożarowej oraz służbę zdrowia,
 - 3) wyrządzone osobom, którymi ubezpieczający posługuje się przy realizacji i obsłudze imprezy,
 - 4) wyrządzone wykonawcom, zawodnikom, sędziom uczestniczącym w imprezie,
 - 5) spowodowane przez osoby należące do służb porządkowych lub kontroli ubezpieczającego,
 - 6) wyrządzone przez wykonawców, zawodników lub sędziów uczestniczących w imprezie,
 - 7) wyrządzone przez osoby prowadzące przy realizacji i obsłudze imprezy działalność dodatkową – artystyczną, gastronomiczną, reklamową itp.,
 - 8) powstałe podczas przeprowadzania pokazu sztucznych ogni,
 - 9) w pojazdach mechanicznych lub ich wyposażeniu albo w rzeczach w nich pozostawionych,
 - 10) powstałe w następstwie eksplozji petard i innych materiałów wybuchowych.
6. Na wniosek ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ochroną ubezpieczeniową mogą zostać objęte szkody, o których mowa w ust. 5 pkt. 2 – 6.
7. Ubezpieczający organizując imprezę zobowiązany jest do zapewnienia bezpieczeństwa dla życia i zdrowia osób obecnych na imprezie, w tym w szczególności wymogów

w zakresie ochrony przeciwpożarowej, stanu technicznego obiektów budowlanych oraz przepisów sanitarnych.

8. Odpowiedzialność HDI za szkody, o których mowa w ust. 1, ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia.
9. Franszyza redukcyjna w szkodach rzeczowych wynosi 400 zł, chyba, że w umowie ubezpieczenia ustalono inaczej.

12. Klauzula 12 – Odpowiedzialność cywilna za szkody wyrządzone w podziemnych urządzeniach i instalacjach

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, w szczególności wyłączeń określonych w § 4 owu, strony uzgodniły, że rozszerza się zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody rzeczowe wyrządzone w podziemnych urządzeniach i/lub instalacjach podczas wykonywania przez ubezpieczającego prac lub robót.
2. HDI nie odpowiada za szkody:
 - 1) powstałe wskutek naruszenia przepisów prawa budowlanego, przepisów i zaleceń Urzędu Dozoru Technicznego, przepisów prawa górniczego, geologicznego, wodnego,
 - 2) powstałe wskutek użycia urządzeń i elementów dźwigowych nie posiadających wymaganych prawem świadectw dopuszczenia do ruchu wydawanych przez Urząd Dozoru Technicznego,
 - 3) wyrządzonych w następstwie wykorzystania urządzeń i elementów dźwigowych z naruszeniem zasad dopuszczalnego udźwigu,
 - 4) wyrządzone przez osoby nie posiadające odpowiednich uprawnień do wykonywania określonych czynności.
3. Odpowiedzialność HDI za szkody, o których mowa w ust.1, ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia.
4. Franszyza redukcyjna w szkodach rzeczowych wynosi 400 zł, chyba że w umowie ubezpieczenia ustalono inaczej.

13. Klauzula 13 – Odpowiedzialność cywilna za szkody wyrządzone w środkach transportu podczas załadunku lub rozładunku

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, w szczególności wyłączeń określonych w § 4 owu, strony uzgodniły, że rozszerza się zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody wyrządzone przez ubezpieczającego w środkach transportu i kontenerach należących do osób trzecich podczas załadunku lub rozładunku towarów.
2. HDI nie odpowiada za szkody:
 - 1) wyrządzone w środkach transportu przy załadunku lub rozładunku towarów nieopakowanych lub niewłaściwie opakowanych,
 - 2) powstałe w towarach podczas ich załadunku lub rozładunku,

- 3) powstałe w środkach transportu nie przeznaczonych do przewozu ładunków danego typu, rodzaju, wielkości,
 - 4) powstałe wskutek użycia urządzeń, zawiesi ładunkowych nie posiadających wymaganych prawem odpowiednich okresowych badań wytrzymałościowych,
 - 5) wyrządzone w następstwie wykorzystania urządzeń, zawiesi ładunkowych z naruszeniem zasad dopuszczalnego udźwigu.
3. Odpowiedzialność HDI za szkody, o których mowa w ust. 1, ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia.
 4. Franszyza redukcyjna w szkodach rzeczowych wynosi 400 zł, chyba że w umowie ubezpieczenia ustalono inaczej.

14. Klauzula 14 – Odpowiedzialność cywilna wspólnoty mieszkaniowej

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, w szczególności wyłączeń określonych w § 4 owu, strony uzgodniły, że rozszerza się zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody osobowe i rzeczowe wyrządzone członkom wspólnoty mieszkaniowej powstałe w związku z posiadaniem przez wspólnotę części wspólnej nieruchomości.
2. Użyte w niniejszej klauzuli określenia oznaczają:
 - 1) wspólnota mieszkaniowa – ogół właścicieli, których lokale wchodzi w skład określonej nieruchomości,
 - 2) część wspólna nieruchomości – grunt oraz części budynku i urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali, np. ściany zewnętrzne, dach, klatki schodowe, korytarze, pomieszczenia gospodarcze o specjalnym przeznaczeniu (pralnie, suszarnie, wózkownie, schowki, garaże), ogrody, urządzenia rekreacyjne oraz urządzenia i instalacje wodno-kanalizacyjne, centralnego ogrzewania.
3. HDI nie odpowiada za szkody:
 - 1) będące bezpośrednim następstwem braku zgody zarządu wspólnoty lub właścicieli lokali na dokonanie koniecznych remontów bądź napraw części wspólnej nieruchomości,
 - 2) za które odpowiedzialność ponosi właściciel lub najemca lokalu wchodzącego w skład wspólnoty mieszkaniowej z tytułu posiadania lub użytkowania tego lokalu.
4. Odpowiedzialność HDI za szkody, o których mowa w ust. 1, ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia.
5. Franszyza redukcyjna w szkodach rzeczowych wynosi 400 zł, chyba że w umowie ubezpieczenia ustalono inaczej.

15. Klauzula 15 – Odpowiedzialność cywilna z tytułu roszczeń pomiędzy podmiotami ubezpieczonymi w ramach jednej umowy ubezpieczenia

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, w szczególności wyłączeń określonych w § 4 owu, strony uzgodniły, że rozszerza się zakres udzielanej

ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną za szkody osobowe i rzeczowe powodujące roszczenia pomiędzy podmiotami/osobami ubezpieczonymi w ramach tej samej umowy ubezpieczenia.

2. Ubezpieczeniem objęte są wyłącznie roszczenia między podmiotami/osobami wymienionymi w umowie ubezpieczenia. Lista podmiotów stanowi integralną część polisy.
3. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje roszczeń:
 - 1) pracowników wobec ubezpieczającego (pracodawcy) i ubezpieczającego wobec pracowników,
 - 2) z tytułu utraconych korzyści.
4. Odpowiedzialność HDI za szkody, o których mowa w ust. 1, ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia.
5. Franszyza redukcyjna w szkodach rzeczowych wynosi 400 zł, chyba że w umowie ubezpieczenia ustalono inaczej.

16. Klauzula 16 – Odpowiedzialność cywilna zarządcy drogi

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień umowy ubezpieczenia, określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, w szczególności wyłączeń określonych w § 4 owu, strony uzgodniły, że rozszerza się zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody osobowe i rzeczowe powstałe w związku z nienależytym wykonaniem czynności zarządzania drogami publicznymi.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody, o których mowa w ust. 1, powstałe w związku z:
 - 1) utrzymaniem nawierzchni drogi, chodników, drogowych obiektów inżynieryjnych, urządzeń zabezpieczających ruch i innych urządzeń związanych z drogą,
 - 2) wykonywaniem robót interwencyjnych, robót utrzymaniowych i zabezpieczających,
 - 3) utrzymaniem zieleni przydrożnej, w tym sadzenie i usuwanie drzew i krzewów.
3. W przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa dla użytkowników drogi oraz każdorazowego powstania szkody na osobie lub mieniu ubezpieczający zobowiązany jest do niezwłocznego:
 - 1) zabezpieczenia pasa drogowego poprzez właściwe jego oznakowanie,
 - 2) wprowadzenia ograniczenia lub zamknięcia drogi dla ruchu oraz do podjęcia innych czynności zmierzających do zabezpieczenia pasa drogowego,
 - 3) usunięcia zagrożenia powstania szkody, jej rozszerzenia bądź powstania nowych szkód.
4. HDI nie odpowiada za szkody:
 - 1) wynikające z niewłaściwego zabezpieczenia i oznakowania miejsca prowadzonych robót drogowych oraz niewłaściwego zabezpieczenia sprzętu używanego do tych robót,
 - 2) poniesione przez właścicieli lub użytkowników gruntów w wyniku czynności związanych z utrzymaniem i ochroną dróg, urządzeniem przejazdu przez te grunty w razie wystąpienia przerwy w komunikacji na przyległym pasie drogi oraz z ustawianiem na tych gruntach zasłon przeciwsnieżnych,

- 3) powstałe w wyniku naruszenia przez poszkodowanego przepisów Prawo o ruchu drogowym,
- 4) powstałe na skutek nieprzewidzianych, nagłych oddziaływań atmosferycznych w szczególności huraganu, gołoledzi, ślizgawicy, śnieżycy lub zawiei, przy których utrzymanie dróg publicznych, przy dołożeniu należytej staranności, w stanie całkowitego bezpieczeństwa było technicznie niemożliwe (siła wyższa).
5. HDI nie ponosi ponadto odpowiedzialności, jeżeli w tym samym miejscu i z tej samej przyczyny powstaną dalsze szkody po upływie 12 godzin od powzięcia informacji przez ubezpieczającego o zaistnieniu pierwszych szkód podlegających ochronie lub ubezpieczający w czasie 12 godzin od powzięcia wiadomości o możliwości wystąpienia szkody nie usunął przyczyn istniejącego zagrożenia.
6. Odpowiedzialność HDI za szkody, o których mowa w ust. 1, ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia.
7. Franszyza redukcyjna w szkodach rzeczowych wynosi 400 zł, chyba że w umowie ubezpieczenia ustalono inaczej.

17. Klauzula 17 – Odpowiedzialność cywilna za szkody w rzeczach gości hotelowych

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, w szczególności wyłączeń określonych w § 4 owu, strony uzgodniły, że rozszerza się zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody rzeczowe wyrządzone w rzeczach gości hotelowych wniesionych przez nich na teren prowadzonego przez ubezpieczającego hotelu lub podobnego zakładu polegające na ich utracie lub uszkodzeniu.
2. Użyte w niniejszej klauzuli określenia oznaczają:
 - 1) hotel lub podobny zakład – hotel, motel, pensjonat, sanatorium, dom wypoczynkowy, gospodarstwo agroturystyczne,
 - 2) gość hotelowy – osoba fizyczna korzystająca z usług hotelu lub podobnego zakładu.
3. HDI nie odpowiada za szkody:
 - 1) w rzeczach wniesionych przez konsumentów do hotelowych lokali gastronomicznych, salonów fryzjerskich i innych lokali,
 - 2) w rzeczach oddanych na przechowanie,
 - 3) w pojazdach mechanicznych lub ich wyposażeniu albo w rzeczach w nich pozostawionych.
4. Wysokość odszkodowania za utratę lub uszkodzenie rzeczy wniesionych do hotelu lub podobnego zakładu ogranicza się, względem jednego gościa hotelowego do wysokości stukrotnej należności za dostarczone mu mieszkanie (pokój), liczonej za jedną dobę. Jednakże wysokość odszkodowania za każdą rzecz nie może przekraczać pięćdziesięciokrotnej wysokości tej należności oraz wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonej w umowie ubezpieczenia.
5. Odpowiedzialność HDI za szkody, o których mowa w ust.1, ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia.

6. Franszyza redukcyjna w szkodach rzeczowych wynosi 400 zł, chyba że w umowie ubezpieczenia ustalono inaczej.

18. Klauzula 18 – Odpowiedzialność cywilna za szkody będące następstwem niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przechowania pojazdów mechanicznych na parkingu strzeżonym

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, w szczególności wyłączeń określonych w § 4 owu, strony uzgodniły, że rozszerza się zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody rzeczowe powstałe w pojazdach mechanicznych przyjętych na przechowanie na parking strzeżony prowadzony przez ubezpieczającego, będące następstwem niewykonania lub nienależytego wykonania umowy.
2. Rozszerzenie zakresu ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność za szkody, o których mowa w ust. 1 jest możliwe pod warunkiem, iż łącznie spełnione są niżej określone warunki:
 - 1) parking strzeżony jest całodobowo,
 - 2) teren parkingu jest ogrodzony i oświetlony,
 - 3) ogrodzenie jest na podmurówce albo posiada inne zabezpieczenia uniemożliwiające wyprowadzenie pojazdu przez ogrodzenie,
 - 4) prowadzona jest ewidencja pojazdów wjeżdżających i wyjeżdżających z podaniem marki pojazdu, numeru rejestracyjnego, stanu pojazdu (opis uszkodzeń pojazdu wjeżdżającego),
 - 5) oddanie pojazdu na parking potwierdzone jest wystawieniem dokumentu, który stanowi także podstawę do wydania pojazdu.
3. HDI nie odpowiada za szkody:
 - 1) wyrządzone w następstwie wydania pojazdu mechanicznego osobie nieuprawnionej do jej odbioru,
 - 2) wyrządzone w mieniu pozostawionym w pojeździe,
 - 3) polegające na utracie mienia w następstwie innej przyczyny niż kradzież z włamaniem i rozbój.
4. W przypadku kradzieży z włamaniem i rozboju pojazdu mechanicznego ubezpieczający jest zobowiązany niezwłocznie, nie później niż w ciągu 48 godzin powiadomić policję o zdarzeniu.
5. Odpowiedzialność HDI za szkody, o których mowa w ust.1, ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia.
6. Franszyza redukcyjna w szkodach rzeczowych wynosi 400 zł, chyba że w umowie ubezpieczenia ustalono inaczej.

19. Klauzula 19 – Odpowiedzialność cywilna za szkody powstałe w wyniku emisji, wycieku lub innej formy przedostania się do powietrza, wody lub gruntu substancji niebezpiecznych

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, w szczególności wyłączeń określonych w § 4 owu, strony uzgodniły, że rozszerza się zakres udzielanej

ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody osobowe i rzeczowe powstałe w wyniku emisji, wycieku lub innej formy przedostania się do powietrza, wody lub gruntu substancji niebezpiecznych.

2. HDI w ramach niniejszej klauzuli pokrywa także koszty usunięcia, neutralizacji lub oczyszczenia gleby z substancji niebezpiecznych poniesione przez osoby trzecie.
3. Ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody i koszty, o których mowa w ust. 1 i 2, wyłącznie po spełnieniu łącznie następujących warunków:
 - 1) emisja, wyciek lub inna forma przedostania się do powietrza, wody lub gruntu substancji niebezpiecznych musi mieć miejsce w okresie ubezpieczenia,
 - 2) przyczyna emisji, wycieku lub innej formy przedostania się do powietrza, wody lub gruntu substancji niebezpiecznych musi być nagła, niespodziewana i niezależna od woli ubezpieczającego,
 - 3) emisja, wyciek lub inna forma przedostania się do powietrza, wody lub gruntu substancji niebezpiecznych musi być w sposób pewny, nie budzący wątpliwości stwierdzona przez ubezpieczającego lub osoby trzecie w ciągu 72 godzin od momentu rozpoczęcia się tego procesu,
 - 4) szkoda osobowa lub rzeczowa musi ujawnić się w ciągu 72 godzin od momentu rozpoczęcia się emisji, wycieku lub innej formy przedostania się do powietrza, wody lub gruntu substancji niebezpiecznych.
4. Odpowiedzialność HDI za szkody, o których mowa w ust.1, ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia.
5. Franszyza redukcyjna w szkodach rzeczowych wynosi 1000 zł, chyba że w umowie ubezpieczenia ustalono inaczej.

20. Klauzula 20 – Rozszerzenie zakresu terytorialnego poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z wyłączeniem USA, Kanady, Australii i Nowej Zelandii

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień umowy ubezpieczenia określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, w szczególności wyłączeń określonych w § 4 owu, strony uzgodniły, że rozszerza się zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego za szkody osobowe i rzeczowe powstałe poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z wyłączeniem USA, Kanady, Australii i Nowej Zelandii.
2. Odpowiedzialność HDI za szkody, o których mowa w ust. 1, ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia.
3. Franszyza redukcyjna w szkodach rzeczowych wynosi 1000 zł, chyba że w umowie ubezpieczenia ustalono inaczej.